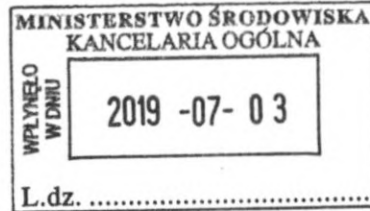
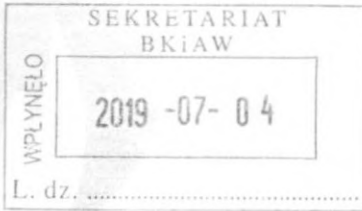

RPW/41417/2019 P
Data:2019-07-03
Min Środowiska

Szanowny Pan
Henryk Kowalczyk
Minister Środowiska
Ministerstwo Środowiska
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa

L.dz. 27/2019

Szanowny Panie Ministrze!

W związku z coraz większym zainteresowaniem ochroną środowiska naturalnego głoszonym przez instytucje Państwa Polskiego, uprzejmie prosimy o wydanie rozporządzenia, które normalizowałoby i regulowałoby (Polskie Normy są stosowane dobrowolnie) konstrukcje trumien do pochówków i kremacji.

I tak:

1. Dla pogrzebów tradycyjnych, trumna powinna być wykonana z drewna lub wikliny tak, by spód stanowiła konstrukcja wzdłużna, zapewniająca właściwą wytrzymałość na obciążenie. Do produkcji trumien mogą być użyte tylko i wyłącznie materiały ulegające samoistnemu zniszczeniu i/lub biodegradacji.
2. Dla przewozów międzynarodowych i powyżej 60 kilometrów, trumna powinna być wykonana zgodnie z opisem ukazanym w Porozumieniu nr 80 ze Strasburga (tekst polski w załączeniu).

Wkład metalowy może zostać zastąpiony biodegradowalną, zgrzewaną folią syntetyczną. Do produkcji zewnętrznych trumien drewnianych mogą być użyte tylko i wyłącznie materiały ulegające samoistnemu zniszczeniu i/lub biodegradacji.

3. Do kremacji należy używać trumien wykonanych z drewna lub tektury, przy spalaniu której nie wyzwalają się substancje drażniące inne niż CO₂ i para wodna.

Zabrania się zakopywania w grobach ziemnych materiałów nieulegających biodegradacji bądź samoistnemu zniszczeniu.

Wprowadzenie powyższej regulacji uchroni powietrze atmosferyczne i wody gruntowe przed dodatkowymi zanieczyszczeniami wynikającymi z rozpadu różnego rodzaju materiałów obecnie wykorzystywanych do produkcji trumien i urn takich jak chociażby metale ciężkie, i inne substancje toksyczne powstające z rozpadu lakierów, którymi malowane są trumny, czy rozpadu elementów plastikowych. Powyższa regulacja jest dla Państwa Polskiego bezkosztowa, i sprawi, że do gruntu nie będą zakopywane substancje, których rozpad stanowi zagrożenie dla wód gruntowych i powietrza atmosferycznego.

MIĘDZYNARODOWE PRZEPISY DOTYCZĄCE TRANSPORTU CIAŁ Liga Narodów

Międzynarodowe Porozumienie dotyczące przewozu zwłok
podpisane w Berlinie w dniu 10 lutego 1937 r.

Pragnąc uniknąć trudności wynikających z różnic w przepisach dotyczących przewozu zwłok, a także mając na uwadze wygodę, jaką zapewni przyjęcie jednolitych uregulowań w tej kwestii, niżej podpisane Rządy zobowiązują się akceptować wjazd na ich terytorium, lub przejazd przez ich terytorium, ciał osób zmarłych na terytorium dowolnego z pozostałych państw umawiających się pod warunkiem zachowania zgodności z poniższymi przepisami:

A. Przepisy ogólne

ARTYKUŁ 1

Dla potrzeb przewozu jakichkolwiek zwłok jakimkolwiek środkiem i w dowolnych warunkach, wymagane jest posiadanie specjalnego zezwolenia na transport zwłok (dokument „laissez-passer” dla zwłok) jak najdokładniej odpowiadającego wzorowi stanowiącemu załącznik do niniejszego porozumienia, zaś w każdym przypadku zawierającego nazwisko, imię oraz wiek zmarłego, a także miejsce, datę i przyczynę zgonu; rzeczony dokument „laissez-passer” wystawia organ władzy właściwy dla miejsca zgonu lub, w przypadku zwłok ekshumowanych, dla miejsca pochówku.

Zaleca się, aby dokument „laissez-passer” wystawiany był nie tylko w języku kraju, który go wydaje, ale także w co najmniej jednym z języków najczęściej używanych w stosunkach międzynarodowych.

ARTYKUŁ 2

Ani kraj docelowy ani kraje tranzytowe nie będą wymagać, poza dokumentami wymaganymi na mocy konwencji międzynarodowych na potrzeby transportu w ogólności, żadnego dokumentu innego niż dokument „laissez-passer” przewidziany w poprzednim Artykule. Rzeczony dokument „laissez-passer” nie może zostać wystawiony przez odpowiednie władze inaczej niż za okazaniem:

1. Poświadczonego odpisu aktu zgonu;
2. Oficjalnych świadectw potwierdzających, że przewóz zwłok nie podlega zakwestionowaniu z punktu widzenia zdrowotnego lub medyczno-prawnego, a także że zwłoki zostały umieszczone w trumnie spełniającej wymagania określone w niniejszym Porozumieniu.

ARTYKUŁ 3

Zwłoki muszą być umieszczone w trumnie metalowej, której dno zostało pokryte warstwą ok. 5 cm materiału chłonnego, takiego jak torf, trociny, sproszkowany węgiel drzewny lub temu podobne, z dodatkiem substancji antyseptycznej. Jeżeli przyczyną zgonu była choroba zakaźna, same zwłoki muszą zostać owinięte w całun nasączony substancją antyseptyczną.

Następnie trumna metalowa musi zostać hermetycznie zamknięta (zalutowana) i umieszczona w dopasowanej trumnie drewnianej w sposób uniemożliwiający jej poruszanie się. Ściany trumny drewnianej muszą mieć grubość co najmniej 3 cm, łączenia muszą być całkowicie wodoszczelne, zaś sama trumna musi zostać zamknięta przy użyciu śrub znajdujących się w odległości nie większej niż 20 cm jedna od drugiej oraz wzmocniona metalowymi obręczami.

ARTYKUŁ 4

Przewóz pomiędzy terytoriami Państw Umawiających Się zwłok osób zmarłych na dżumę, cholera, ospę lub tyfus nie jest dozwolony wcześniej niż po upływie jednego roku od daty zgonu.

B. Przepisy szczególne

ARTYKUŁ 5

W przypadku transportu kolejną następujące przepisy mają zastosowanie dodatkowo do przepisów ogólnych zawartych w Artykułach od 1 do 4:

- a. Trumny muszą przez cały czas znajdować się w zamkniętym wagonie, za wyjątkiem momentu ich dostarczenia do przewozu w zamkniętym karawanie.
- b. Każdy kraj zobowiązany jest określić termin graniczny od momentu przyjazdu, w jakim zwłoki muszą zostać odebrane. Jeżeli konsygnant okaże zadowolający dowód na to, że zwłoki zostaną skutecznie odebrane przed upływem takiego terminu granicznego, trumna nie musi pozostawać pod stałym nadzorem.
- c. Wraz z trumną nie wolno przewozić żadnych artykułów innych niż wieńce, wiązanki kwiatów i temu podobne.
- d. Trumny muszą być przewożone najszybszą dostępną trasą i, o ile to możliwe, bez przeładunku.

ARTYKUŁ 6

W przypadku przewozu pojazdami samochodowymi następujące przepisy mają zastosowanie dodatkowo do przepisów ogólnych zawartych w Artykułach od 1 do 4:

- a. Trumny muszą być przewożone specjalnym karawanem lub, w przypadku jego braku, zwykłą zamkniętą furgonetką.
- b. Wraz z trumną nie wolno przewozić żadnych artykułów innych niż wieńce, wiązanki kwiatów i temu podobne.

ARTYKUŁ 7

W przypadku przewozu drogą powietrzną następujące przepisy mają zastosowanie dodatkowo do przepisów ogólnych zawartych w Artykułach od 1 do 4:

- a. Trumny muszą być przewożone albo statkiem powietrznym przeznaczonym specjalnie i wyłącznie do tego celu, albo w specjalnej komorze zwykłego statku powietrznego przeznaczonej specjalnie i wyłącznie do tego celu.
- b. Wraz z trumną tym samym statkiem powietrznym albo w tej samej komorze nie wolno przewozić żadnych artykułów innych niż wieńce, wiązanki kwiatów i temu podobne.

ARTYKUŁ 8

W przypadku przewozu drogą morską następujące przepisy mają zastosowanie dodatkowo do przepisów ogólnych zawartych w Artykułach od 1 do 4:

- a. Drewniana trumna zawierająca trumnę metalową zgodnie z przepisami Artykułu 3 musi sama zostać zapakowana do zwyczajnej skrzyni drewnianej w sposób uniemożliwiający jej poruszanie się.
- b. Rzeczona skrzynia wraz z zawartością musi zostać umieszczona tak, aby uniemożliwić kontakt z żywnością lub artykułami spożywczymi, a także w sposób zapobiegający jakiegokolwiek niewygodzie pasażerów lub załogi.

ARTYKUŁ 9

Jeżeli zgon nastąpił na pokładzie statku, ciało musi zostać zabezpieczone w taki sam sposób, jak przewidziano w Artykule 8 powyżej. Dokumenty i świadectwa wymagane zgodnie z przepisami Artykułu 2 muszą zostać wystawione zgodnie z przepisami prawa kraju, pod którego banderą pływa dana jednostka, zaś transport musi odbyć się w taki sam sposób, jak w przypadku zwłok przewożonych na pokładzie.

Jeżeli zgon nastąpił na mniej niż 48 godzin przed dotarciem statku do portu miejsca, w którym ma odbyć się pochówek, zaś materiał wymagany do zachowania pełnej zgodności z przepisami zawartymi w ustępie (a) Artykułu 8 nie jest dostępny na pokładzie, zwłoki, owinięte w całun nasączony substancją antyseptyczną, muszą zostać umieszczone w trumnie wykonanej z desek litego drewna o grubości nie mniej niż 3 cm, z wodoszczelnymi łączeniami, zamkniętej przy pomocy śrub. Dno trumny musi zostać pokryte warstwą ok. 5 cm materiału chłonnego, takiego jak torf, trociny, sproszkowany węgiel drzewny lub temu podobne, z dodatkiem substancji antyseptycznej. Następnie trumna musi zostać umieszczona w dopasowanej skrzyni drewnianej w sposób uniemożliwiający jej poruszanie się. Postanowienia niniejszego ustępu nie mają zastosowania, jeżeli zgon nastąpił wskutek jednej z chorób wymienionych w Artykule 4.

Przepisy niniejszego Artykułu nie mają zastosowania do statków, których czas podróży nie przekracza 24 godzin, o ile w przypadku zgonu na pokładzie zwłoki zostaną przekazane odpowiednim władzom bezzwłocznie po przybyciu do portu, w którym ma nastąpić ich przekazanie.

C. Przepisy końcowe

ARTYKUŁ 10

Przepisy niniejszego Porozumienia, zarówno ogólne jak i szczególne, wyrażają maksymalny zakres wymagań (innych niż dotyczących opłat), które mogą być ustanowione w związku z przyjmowaniem zwłok przywożonych z któregośkolwiek z Państw Umawiających Się. Każde z rzeczonych Państw może wprowadzić większe ułatwienia, czy to na mocy umów bilateralnych, czy na mocy decyzji podejmowanych w konkretnych przypadkach za porozumieniem stron.

Niniejsze Porozumienie nie ma zastosowania do przewozu zwłok pomiędzy regionami przygranicznymi.

ARTYKUŁ 11

Niniejsze Porozumienie ma zastosowanie do przewozu zwłok bezpośrednio po zgonie lub ekshumacji. Żadne postanowienia w nim zawarte nie będą mieć żadnego wpływu na przepisy prawa obowiązujące w poszczególnych krajach w zakresie pochówku i ekshumacji zwłok.

Niniejsze Porozumienie nie ma zastosowania do transportu prochów.

D. Postanowienia protokolarne

ARTYKUŁ 12

Niniejsze Porozumienie opatrzone będzie datą dzisiejszą i może zostać podpisane w terminie sześciu miesięcy od tejże daty.

ARTYKUŁ 13

Niniejsze Porozumienie musi zostać ratyfikowane, zaś instrumenty ratyfikacji muszą zostać przekazane Rządowi Niemiec, w najszybszym możliwym terminie.

Z chwilą złożenia pięciu dokumentów ratyfikacyjnych, Rząd Niemiec sporządzi odpowiedni protokół wymiany dokumentów ratyfikacyjnych. Następnie przekaże on kopie tego protokołu Rządowi Państw Umawiających Się oraz urzędowi Office International d'Hygiene publique. Niniejsze Porozumienie wchodzi w życie w sto dwudziestym dniu od daty sporządzenia protokołu, o którym mowa powyżej.

Każdy kolejny akt złożenia dokumentów ratyfikacyjnych zostanie zarejestrowany w drodze protokołu sporządzonego i ogłoszonego zgodnie z procedurą określoną powyżej. W odniesieniu do każdego z Państw Umawiających Się niniejsze Porozumienie wchodzi w życie w sto dwudziestym dniu od daty protokolarnego potwierdzenia złożenia dokumentów ratyfikacyjnych.

ARTYKUŁ 14

Państwa niebędące sygnatariuszami niniejszego Porozumienia mogą do niego przystąpić w dowolnym terminie poczynszy od dnia sporządzenia protokołu potwierdzającego złożenie pięciu dokumentów ratyfikacyjnych.

Każda akcesja musi zostać dokonana w drodze powiadomienia przekazanego drogą dyplomatyczną Rządowi Niemiec. Rząd ten zdeponuje akt akcesyjny w swoich archiwach oraz bezzwłocznie powiadomi Rządy wszystkich Państw Umawiających Się w ramach niniejszego Porozumienia i urząd Office International d'Hygiene publique, określając datę złożenia danego aktu akcesyjnego. Każda akcesja wchodzi w życie w sto dwudziestym dniu od tejże daty.

ARTYKUŁ 15

Każde z Państw Umawiających Się może zadeklarować w momencie podpisania niniejszego Porozumienia, jego ratyfikacji lub akcesji, iż przyjmując niniejsze Porozumienie, nie zamierza brać na siebie żadnych obowiązków w odniesieniu do całości lub części swoich kolonii, protektoratów, terytoriów zamorskich ani terytoriów znajdujących się pod jego zwierzchnością lub zarządem; w takim przypadku niniejsze Porozumienie nie będzie mieć zastosowania do terytoriów, w odniesieniu do których złożono taką deklarację.

Każde z Państw Umawiających Się może w późniejszym terminie powiadomić Rząd Niemiec o zamiarze zastosowanie przepisów niniejszego Porozumienia do całości lub części swoich terytoriów, co do których wcześniej złożyło deklarację, o której mowa w poprzednim ustępie; w takim przypadku niniejsze Porozumienie będzie mieć zastosowanie do wskazanych terytoriów poczynszy od sto dwudziestego dnia od daty zdeponowania stosownego powiadomienia w archiwach Rządu Niemiec.

Podobnie każde z Państw Umawiających Się może w dowolnym terminie po upływie terminu granicznego, o którym mowa w Artykule 16, zadeklarować, że zastosowanie niniejszego Porozumienia do całości lub części jego kolonii, protektoratów, terytoriów zamorskich lub terytoriów znajdujących się pod jego zwierzchnością ustaje; w takim przypadku niniejsze Porozumienie przestaje mieć zastosowanie do terytoriów, w odniesieniu do których złożono taką deklarację, po roku od daty zdeponowania stosownego powiadomienia w archiwach Rządu Niemiec.

Rząd Niemiec powiadomi Rządy wszystkich Państw Umawiających Się w ramach niniejszego Porozumienia oraz urząd Office International d'Hygiene publique o wszystkich powiadomieniach przekazanych i deklaracjach złożonych zgodnie z powyższymi przepisami, określając datę zdeponowania stosownych powiadomień lub deklaracji w swoich archiwach.

ARTYKUŁ 16

Rząd każdego z Państw Umawiających Się w ramach niniejszego Porozumienia może w dowolnym terminie po upływie pięciu lat obowiązywania niniejszego Porozumienia w odniesieniu do danego Rządu, wypowiedzieć niniejsze Porozumienie poprzez przekazanie odpowiedniego powiadomienia Rządowi Niemiec drogą dyplomatyczną. Rząd Niemiec zdeponuje akt wypowiedzenia w swoich archiwach oraz bezzwłocznie powiadomi Rządy wszystkich Państw Umawiających Się w ramach niniejszego Porozumienia i urząd Office International d'Hygiene publique, określając datę złożenia danego aktu wypowiedzenia. Każde wypowiedzenie wchodzi w życie po upływie jednego roku od powyższej daty.

ARTYKUŁ 17

Podpisanie niniejszego Porozumienia nie może być obwarowane żadnymi zastrzeżeniami, które nie zostały uprzednio zatwierdzone przez Państwa Umawiające Się będące już Sygnatariuszami niniejszego Porozumienia. Podobnie ratyfikacje oraz akty akcesyjne obwarowane zastrzeżeniami, które nie zostały uprzednio zatwierdzone przez wszystkie Państwa Umawiające Się w ramach niniejszego Porozumienia, nie zostaną zarejestrowane.

Na poświadczenie powyższego odpowiedni Przedstawiciele, posiadający wszelkie odpowiednio uznane umocowania, podpisali niniejsze Porozumienie.

Zawarto w Berlinie w dniu 10 lutego 1937 r. w jednym egzemplarzu, który pozostanie zdeponowany w archiwach Rządu Niemiec, a którego poświadczone odpisy zostaną przekazane drogą dyplomatyczną każdemu z Państw Umawiających Się.

Aneks do Załącznika A

Dokument „laissez-passer” dla zwłok

Zważywszy na fakt, iż spełnione zostały wymogi wszystkich przepisów dotyczących umieszczenia w trumnie, zwłoki Pani/Pana

.....
..... (nazwisko, imię i zawód zmarłego; w przypadku dzieci, zawód ojca i matki) zmarłego/-ej w dniu w, z powodu (przyczyna zgonu), w wieku lat (o ile to możliwe, podać dokładną datę urodzenia), mają zostać przewiezione
..... (środek transportu), z (miejsce wysyłki) przez (trasa), do (miejsce docelowe)

Zważywszy na fakt, iż transport rzeczonych zwłok został właściwie zatwierdzony, wzywa się wszystkie i wszelkie organy władzy, przez których terytorium zwłoki mają być przewożone, do umożliwienia ich przewozu bez jakichkolwiek przeszkód.

Załącznik B

RADA EUROPY

KONWENCJA O PRZEWOZIE ZWŁOK

podpisana w Strasburgu dnia 26 października 1973 r.

Wskazane Państwo Członkowskie Rady Europy będące sygnatariuszem niniejszej Konwencji,

biorąc pod uwagę fakt, iż zachodzi coraz większa potrzeba uproszczenia formalności związanych z międzynarodowym przewozem zwłok,

świadome, iż przewóz zwłok nie stanowi zagrożenia dla zdrowia nawet w przypadku, jeżeli zgon nastąpił wskutek choroby zakaźnej, o ile podjęte zostaną odpowiednie środki ostrożności, w szczególności co do nieprzepuszczalności trumny,

niniejszym umawia się jak następuje:

ARTYKUŁ 1

1. Strony Umawiające Się będą we wzajemnych relacjach stosować przepisy niniejszej Konwencji.
2. Dla potrzeb niniejszej Konwencji przez przewóz zwłok rozumie się międzynarodowy transport szczątków ludzkich z Kraju Wysyłki do Kraju Przeznaczenia; Krajem Wysyłki jest państwo, w którym przewóz się rozpoczyna; w przypadku szczątków ekshumowanych jest to kraj, w którym nastąpił pochówek; Krajem Przeznaczenia jest państwo, w którym zwłoki mają zostać pochowane lub skremowane po ich transporcie.
3. Niniejsza Konwencja nie ma zastosowania do międzynarodowego transportu procnów.

ARTYKUŁ 2

1. Przepisy niniejszej Konwencji wyrażają maksymalny zakres wymagań, jakie mogą zostać wprowadzone w związku z wysyłką zwłok z, ich tranzytem przez lub ich przyjęciem na terytorium Strony Umawiającej Się.

2. Strony Umawiające Się mogą wprowadzić większe ułatwienia, czy to na mocy umów bilateralnych, czy na mocy decyzji podejmowanych za porozumieniem stron w szczególnych przypadkach, w tym w szczególności w przypadku przewozu pomiędzy regionami przygranicznymi,

Aby stosowne porozumienia lub decyzje miały zastosowanie w jakimkolwiek konkretnym przypadku, konieczne jest uzyskanie zaody wszystkich Państw, których dana sprawa dotyczy.

ARTYKUŁ 3

1. Do każdego zwłok w trakcie przewozu dołączony musi być specjalny dokument zezwolenia na transport (dokument „laissez-passer” dla zwłok) wydany przez odpowiedni organ władzy Kraju Wysyłki.
2. Dokument „laissez-passer” musi zawierać co najmniej informacje przewidziane we wzorze stanowiącym załącznik do niniejszej Konwencji; musi on zostać wystawiony w języku urzędowym lub jednym z języków urzędowych Państwa, w którym został wystawiony, a także w jednym z języków urzędowych Rady Europy.

ARTYKUŁ 4

Za wyjątkiem dokumentów wymaganych na mocy międzynarodowych konwencji i porozumień dotyczących transportu w ogólności, bądź przyszłych konwencji lub porozumień dotyczących przewozu zwłok, ani Kraj Docelowy ani Kraj Tranzytowy nie mogą żądać żadnych dokumentów innych niż dokument „laissez-passer” dla zwłok.

ARTYKUŁ 5

Dokument „laissez-passer” wystawiany jest przez właściwy organ władzy, o którym mowa w Artykule 8 niniejszej Konwencji, po upewnieniu się przez niego, iż:

- a. spełnione zostały wszystkie wymagania medyczne, zdrowotne, administracyjne i prawne określone przepisami prawa obowiązującymi w Kraju Wysyłki w odniesieniu do przewozu zwłok, a w odpowiednich przypadkach także w odniesieniu do pochówku i ekshumacji;
- b. szczątki złożone zostały w trumnie spełniającej wymagania określone w Artykułach 6 i 7 niniejszej Konwencji;
- c. trumna zawiera szczątki osoby wymienionej w dokumencie „laissez-passer” oraz przedmioty osobiste, które mają zostać pochowane wraz ze zwłokami.

ARTYKUŁ 6

1. Trumna musi być nieprzepuszczalna; wewnątrz trumny musi zawierać chłonny materiał. Jeżeli właściwy organ władzy Kraju Wysyłki uzna to za niezbędne, trumna musi być wyposażona w urządzenie oczyszczające wyrównujące ciśnienie wewnątrz i na zewnątrz. Może się ona składać z:
 - i. albo trumny zewnętrznej drewnianej o grubości ścian wynoszącej co najmniej 20 mm oraz trumny wewnętrznej cynkowej dokładnie zalutowanej lub wykonanej z dowolnego innego materiału ulegającego samoistnemu zniszczeniu;
 - ii. albo z pojedynczej trumny drewnianej o grubości ścian wynoszącej co najmniej 30 mm wyłożonej blachą cynkową lub dowolnym innym materiałem ulegającym samoistnemu zniszczeniu.
2. Jeżeli przyczyną zgonu była choroba zakaźna, same zwłoki muszą zostać owinięte w całun zaimpregnowany roztworem antyseptycznym.

3. Bez uszczerbku dla postanowień ustępów 1 i 2 niniejszego Artykułu postanawia się, że w przypadku transportu drogą powietrzną trumna musi być wyposażona w urządzenie oczyszczające lub, w przypadku jego braku, inne środki gwarantujące jej wytrzymałość, jakie uznawane są za odpowiednie przez właściwe organy władzy Kraju Wysyłki.

ARTYKUŁ 7

Jeżeli trumna ma zostać nadana jako zwyczajna przesyłka, musi zostać ona zapakowana w taki sposób, aby nie przypominała trumny, oraz zostać opatrzona oznaczeniem o konieczności ostrożnego obchodzenia się z nią.

ARTYKUŁ 8

Każda Strona Umawiająca Się zobowiązana jest przekazać Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy oznaczenie właściwego organu władzy, o którym mowa w Artykule 13 ust. 1, w Artykule 5 oraz Artykule 6 ust. 1 i 3 niniejszej Konwencji.

ARTYKUŁ 9

Jeżeli przewóz obejmuje terytorium Państwa trzeciego będącego stroną Porozumienia Berlińskiego dotyczącego przewozu zwłok z dnia 10 lutego 1937 r., każde Państwo Umawiające Się na mocy niniejszej Konwencji może zażądać od innego Państwa Umawiającego Się podjęcia takich środków, jakie są niezbędne do wypełnienia przez pierwsze Państwo Umawiające Się jego opowiadań wynikających z Porozumienia Berlińskiego.

ARTYKUŁ 10

1. Niniejsza Konwencja pozostaje dostępna do podpisania przez Państwa Członkowskie Rady Europy, które mogą przystąpić do niej poprzez albo:
 - a. podpisanie jej bez zastrzeżenia dotyczącego jej ratyfikacji lub przyjęcia; albo
 - b. podpisanie jej z zastrzeżeniem dotyczącym jej ratyfikacji lub przyjęcia, a następnie jej ratyfikację lub przyjęcie.
2. Instrumenty ratyfikacyjne lub instrumenty przyjęcia muszą zostać złożone Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy.

ARTYKUŁ 11

1. Niniejsza Umowa wchodzi w życie z upływem jednego miesiąca od daty, w której trzy Państwa Członkowskie Rady Europy zostaną Stronami niniejszej Konwencji zgodnie z postanowieniami Artykułu 10.
2. W odniesieniu do każdego Państwa Członkowskiego, które w późniejszym terminie podpisze niniejszą Konwencję bez zastrzeżenia dotyczącego jej ratyfikacji lub przyjęcia lub które ją ratyfikuje lub przyjmie, niniejsza Konwencja wchodzi w życie z upływem jednego miesiąca od daty takiego podpisania lub po dacie złożenia instrumentu ratyfikacyjnego bądź instrumentu przyjęcia.

ARTYKUŁ 12

1. Po wejściu niniejszej Konwencji w życie, Komitet Ministrów Rady Europy może zaprosić do przystąpienia do niej dowolne Państwo niebędące członkiem Rady Europy.

2. Przystąpienie takie następuje poprzez złożenie Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy instrumentu akcesyjnego, który wchodzi w życie z upływem jednego miesiąca od daty jego złożenia.

ARTYKUŁ 13

1. Każda Strona Umawiająca Się może, jednocześnie z podpisaniem lub jednocześnie ze złożeniem instrumentu ratyfikacyjnego, instrumentu przyjęcia lub instrumentu akcesyjnego, wskazać terytorium lub terytoria, do których niniejsza Konwencja będzie mieć zastosowanie.
2. Każda Strona Umawiająca Się może, jednocześnie ze złożeniem instrumentu ratyfikacyjnego, instrumentu przyjęcia lub instrumentu akcesyjnego lub w dowolnym terminie późniejszym, na mocy deklaracji skierowanej do Sekretarza Generalnego Rady Europy rozszerzyć obowiązywanie niniejszej Konwencji na dowolne inne terytorium lub terytoria wskazane w tejże deklaracji, za którego relacje międzynarodowe takie Państwo odpowiada lub w którego imieniu upoważnione jest zaciągać zobowiązania.
3. Wszelkie deklaracje złożone zgodnie z postanowieniami poprzedniego ustępu mogą zostać w odniesieniu do dowolnego terytorium wymienionego w takiej deklaracji wycofane w trybie przewidzianym w Artykule 14 niniejszej Konwencji.

ARTYKUŁ 14

1. Niniejsza Konwencja pozostaje w mocy przez czas nieoznaczony.
2. Każda Strona Umawiająca Się może w odniesieniu do siebie samej wypowiedzieć niniejszą Konwencję poprzez przekazanie stosownego powiadomienia Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy.
3. Wypowiedzenie takie staje się skuteczne z upływem sześciu miesięcy od daty otrzymania stosownego powiadomienia przez Sekretarza Generalnego.

ARTYKUŁ 15

Sekretarz Generalny Rady Europy zobowiązany jest powiadomić Państwa Członkowskie Rady Europy oraz każde Państwo, które przystąpiło do niniejszej Konwencji, o:

- a. każdym podpisaniu niniejszej Konwencji bez zastrzeżenia dotyczącego jej ratyfikacji lub przyjęcia;
- b. każdym podpisaniu niniejszej Konwencji z zastrzeżeniem dotyczącym jej ratyfikacji lub przyjęcia;
- c. złożeniu każdego instrumentu ratyfikacyjnego, instrumentu przyjęcia lub instrumentu akcesyjnego;
- d. każdej dacie wejścia niniejszej Konwencji w życie zgodnie z postanowieniami Artykułu 11 niniejszej Konwencji;
- e. każdej deklaracji otrzymanej zgodnie z postanowieniami ustępów 2 i 3 Artykułu 13;
- f. każdym powiadomieniem otrzymanym zgodnie z postanowieniami Artykułu 14 oraz dacie, w której powiadomienie takie staje się skuteczne;
- g. każdej informacji przekazanej mu zgodnie z postanowieniami Artykułu 8.

Na poświadczenie powyższego niżej podpisani, posiadając właściwe umocowania, podpisali niniejszą Konwencję.

Sporządzono w Strasburgu dzisiaj, to jest dnia 26 października 1973 r. w językach angielskim i francuskim, z czego obie wersje językowe mają jednakową moc prawną, w jednym egzemplarzu, który zostanie zdeponowany w archiwach Rady Europy. Sekretarz Generalny

Rady Europy przekazuje poświadczony odpisy każdemu Państwu sygnatariuszowi i Państwu przystępującemu.

Aneks do Załącznika B

Dokument „laissez-passer” dla zwłok

Niniejszy dokument „laissez-passer” zostaje wystawiony zgodnie z postanowieniami Konwencji o Przewozie Zwłok, a w szczególności z postanowieniami Artykułów 3 i 5 ust. 1.

Niniejszym udziela się upoważnienia do wywozu zwłok Pani/Pana :

Nazwisko i imię zmarłego

.....

zmarłego/-ej w dniu

w

Wskazać przyczynę zgonu (o ile to możliwe) (2) i (3)

.....

..... w wieku

..... lat Data i miejsce urodzenia

(o ile to możliwe) Ciało ma zostać

przewiezione (środek transportu)

Z (miejsce wysyłki) przez

(trasa) do (miejsce docelowe)

Jako że transport rzeczonych zwłok został właściwie zatwierdzony, wzywa się wszystkie i wszelkie organy władzy, przez których terytorium zwłoki mają być przewożone, do umożliwienia ich przewozu bez jakichkolwiek przeszkód.

Sporządzono w dnia

Podpis właściwego organu Pieczęć urzędowa właściwego organu

1. Treść Artykułów 3 i 5 niniejszej Konwencji ma widnieć na odwrocie dokumentu „laissez-passer”.
2. Przyczyna zgonu powinno zostać wpisana w języku angielskim i francuskim lub w kodzie numerycznym międzynarodowej klasyfikacji chorób WHO.
3. Jeżeli przyczyny zgonu nie podaje się ze względu na tajemnicę zawodową, świadectwo określające przyczynę zgonu należy umieścić w zaklejonej kopercie dołączonej do ciała w czasie transportu i okazać właściwym władzom w Kraju Przeznaczenia. Taka zaklejona koperta, która dla celów identyfikacji musi być opatrzona pewnym oznaczeniem zewnętrznym, musi zostać w sposób bezpieczny dołączona do dokumentu „laissez-passer”.

Alternatywnie, na dokumencie „laissez-passer” należy zamieścić adnotację o tym, czy dana osoba zmarła z przyczyn naturalnych i z powodu choroby innej niż zakaźna.

W przeciwnym wypadku okoliczności zgonu lub rodzaj choroby zakaźnej winny zostać wskazane.